

SOLZICE

(Prežihov Voranc)

Solzice je napisal **Prežih materi v spomin**. Silno sta bila drug na drugega navezana in njej se je čutil kot dolžnika, da je sploh postal pisatelj. Mati je bila namreč neizčrpna zakladnica zgodb, ki so živele v soseski.

Prežihov Voranc oz. **Lovro Kuhar** je bil slovenski pisatelj in komunistični politik, ki se je rodil 10. avgusta 1893 v Kotljah in umrl 18. februarja 1950 v Mariboru. Voranc se je rodil v revni kmečki družini v Kotljah, kjer je tudi končal osnovno šolo. Prežihova družina ni imela lastnega doma in svoje zemlje, zato so se selili s kmetije na kmetijo. Ker je bil najstarejši otrok, je Voranc že v zgodnjih letih gonil živino na pašo, kasneje pa je moral opravljati tudi težja poljska dela. V šoli pa je bil Voranc med najboljšimi. Želel je iti v gimnazijo, vendar oče tega ni dovolil, saj mu je bil v veliko pomoč pri domačem delu, zato pa je šel v gimnazijo njegov brat. To je Voranca zelo prizadelo, vendar se je začel izobraževati sam. Tako je s šestnajstimi leti poslal svoje prve zgodbe časopisom in bile so uspešno natisnjene.

Solzice

Na koncu polja je bila grda temačna globača v katero sem se vedno bal priti. Rekli so ji Pekel. O tem sem slišal že ko sem bil majhen in ko sem z materjo odšel v cerkev. V Peklu so rasle različne cvetlice in šumel je studenec. Na pogled je bil to strašen gozd v njem pa se je skrival ta prekrasni studenec. Ko še nisem bil star šest let me je oče gnal past v pekel. Obotavljal sem se ko sem šel noter za živino. Šum vetra in vse v Peklu je bilo tako strašno. Ko sem prišel nazaj do hišice sem komaj čakal, da bomo zaklenili vrata in odšli spat. Ponoči nisem spal, ker se mi je pred očmi še vedno prikazoval Pekel. Mamo sem slišal govoriti o solzicah, ki rastejo v Peklu. Zjutraj sem se opogumil in odšel v Pekel po solzice. Mati je bila srečna, ker sem končno premagal strah.

Tri pisanke

Moji starši so bili botri neki siroti, ki je z materjo stanovala v hišici pod goro. Bližal se je čas velike noči in pisank. Mati in oče sta se prerekala zaradi šarteljna in nato še zaradi denarja. Nato sem se odpravil na pot in srečal sošolca. Nesel je veliko pisanko. Usedla sva se na rob ceste in se pogovarjala dokler k nama ni prišla hčerka mojega botra. Tam smo se skupaj pogovarjali in si ogledovali pisanke. Ona je nosila pisanko za nas zato sem ven vzel krono, ker me je bilo sram naše pisanke in jo vtaknil v šartelnj. Odpravili smo se vsak v svojo stran in se poslovili.

Nagrada

Lenčkin in Anejev oče je bil drvar. Družina je stanovala visoko v hribih od koder je oče vsak dan v dolino hodil služiti denar. Nekega dne je gospodar prišel z nalogo, da mora oče posekati drva Pod sklepom. Oče je kot ponavadi privolil in s seboj na delo vzel ženo in otroka. Vsi so pridno delali, oče je velikokrat pohvalil tudi otroka, ki sta pridno delala. Prišel je gospodar in preveril njihovo delo. Vse je bilo v redu in oče je že sanjaril kaj bo počel z denarjem. Ko so končali so čakali gospoda, da jim bo izplačal denar. Čakali so ga dolgo in dolgo. Končno je prišel in jim izplačal. Plačal jim je manj kot jim je zadnjikrat obljubil. Oče in mati sta se oba borila, da bi zvišala ceno, a zaman. Tudi otroka nista dobila zaslužene nagrade. Otroka sta staršema obljubila, da ko bosta velika bosta odšla v dolino.

Prvi maj

Bilo je takrat, ko sem še ovce pasel pod Uršljo goro. Kot vsako jutro sem se zgodaj oblekel in vprašal očeta, kam moram iti past. Tod okoli ni bilo dosti krajev. Nekega dne mi je oče rekel naj grem past Na vrh. Zelo rad sem pasel Na vrhu. Danes sem tu videl tovarno, ki je puhala dim. In iz nje so začeli prihajati možje, žene in otroci. Skril sem se za grm in jih opazoval. Ljudje so videli ovce same in se jim približali, pri tem so me tudi videli. Deklica mi je za prvi maj ponudila cvet, jaz pa sem zbežal kot preplašen zajec. Vsi so se mi začeli smejati in to jim je ugaјalo.

Višja matematika

Korej je strašno rad delal v rudniku. Tam je delal tudi njegov oče in vrstniki. Zelo rad je gledal ljudi, ki so prehajali ven in noter iz rudnika in pomagal očetu v skladišču. Nekega dne je moral Korej pomagati očetu pri merjenju. Nato pa ga je prišel neki dan gledat. Oče je ponavljal pravilne mere, zapisoval pa za dve večje. Korej ga je opomnil, oče pa se je nanj zadril in ga odgnal domov. Ko je oče prišel domov mu je povedal, da je to višja matematika, Korej pa zanj ni še nikjer slišal. Neki dan je oče rekel, da bo pozno doma in ko je prišel je materi poročal. Takrat je tudi Korej izvedel, da za Šepulja dela in zato zapisuje za dve večje mere. Tako je bilo Koreju znano kaj je bila višja matematika.

Dobro jutro

Bilo je še ko smo v šoli imeli dva jezika, slovenski in nemški. Pri uri pouka so vedno zatrjevali, da se z slovenščino nikamor ne pride. Prišel je tudi nov učitelj, ki pa ni hotel, da govorimo slovenski ampak nemški. Tudi na cesti naj pozdravljamo nemško. Ko je to oče izvedel doma je rohnol, da nimam kaj poslušati učitelja in naj hodim k slovenskim uram in pozdravljam slovensko. Nekega dne sem mogel zjutraj na pašo in pred seboj sem zagledal človeka, ki je zgledal kot Nemec. Pozdravil sem ga nemško, on pa mi je odgovoril slovensko. Takrat me je doletela nesreča in obljubil sem, da nikoli več ne izdam svojega rodu.

Potolčeni kramoh

V našem kraju je bila grda šega, da so si ljudje spreminjali priimke že v šoli in z njimi živeli do groba. Poznal sem tudi enega dečka, ki se je pisal Potolčeni kramoh in je bil sirota ter delal pri bogatem kmetu. Ni mu bilo všeč, da so ga vsi klicali Potolčeni kramoh. Skupaj sva bila dobra prijatelja. Nekega dne sva se skupaj lovila in iz nesramnosti sem mu večkrat zaklical Potolčeni kramoh. Deček se je ustavil, skril za grmovje in začel jokati. Pristopil sem mu bližje in se mu opravičil. Od takrat sva bila dobra prijatelja. Kdor mu je še rekel Potolčeni kramoh je občutil moje pesti na svojem licu.

Bolečina

S šestimi let sem začel hoditi v šolo. Nikoli nisem rad hodil v šolo, ker je bil učitelj strog in večkrat je znal s šibo pritisniti. Nekega dne, ko sem se vračal iz šole sem mogel vedno skakati iz ceste in na cesto zaradi prevoza drv in gonjačev. Ko sem skočil s ceste sem se pogreznil v sneg in rekel, da bom malo počival. Dohitel me je spanec in malo sem zatisnil oči. Ko sem se malo zbudil me je držala močna roka mojega očeta. Ko sem se do cela prebudil sem se najedel in se ulegel. Prihitela pomlad in treba je bilo spet v šolo. Nekega dne pa sem visel na hribu in gledal na vas. Kar naenkrat se je začelo kaditi iz gostilne in ogenj je zajel celo stavbo in še hišo in hlev in nato še cerkev in pokopališče. Vse stavbe v vasi so pogorele razen šole. To me je užalostilo in odšel sem domov in se zjokal.

Levi devžej

Pri sosedovih niso imeli matere. Veliko otrok je bilo pri hiši in bila je revna družina. Ti otroci so dostikrat zahajali k nam in našo mater prosili za kruh. Mati jim je z veseljem dajala. Nekega dne so prišli in zalotil jih je oče. S sosedom sta skupaj lovila otroke in samo najhitrejši so ušli. Otroci so naši materi veliko povedali. Rekli so, da jih doma tepe neka mamina znanka. Povedali so tudi, da jim je poginila ovca. Mati se je razjezila in z njimi odšla k njihovi materi. Vse se je uredilo. Mati jim je vedno dala kruh tudi za njihovo staro babico. Otroci so se lepo imeli in si polnili žepe s suhim sadjem.

Prvo pismo

Mati je zjutraj rekla, da bomo pisali v Celovec, kjer študira naš brat. Pismo sem moral pisati jaz. Mati je narekovala in pisal sem lepe čiste črke. Vsi so povedali svoje pozdrave, jaz pa sem jih zapisal. Tudi babic, ki se je umaknila v kuhinjo je prispevala svoj pozdrav. Ko smo pismo dokončali se je v zadnji vrstici razlilo črnilo in mati je zakričala. Novega lista papirja nismo imeli zato smo uporabili pivnik. Pivnik je packo samo poslabšal in iz nje naredil pečat. Mati je vzdihnila in mi dala kuverto. Na kuverto sem napisal naslov in ko smo prišli do mesta Celovec je iz postelje vstal oče in rekel, da nemško ime za Celovec ne bomo pisali in tako sta se z materjo prepirala. Nazadnje smo napisali slovensko Celovec in naslednje jutro sem pismo odnesel na pošto.

Ajdovo strnišče

Nekega prelepega in sončnega dne sem se vračal domov in na naši njivi zagledal babico kako je žela ajdo. Pristopil sem k njej in jo vprašal kako ji kaj gre. Skoraj proseče sem jo prijel za njene zgubane roke in ji rekel naj si pojde domov odpočit. Babica se mi je samo nasmehnila in rekla da to žanje zadnjikrat. To kar je se zgodilo čez teden dni me je zelo pretreslo.